

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ
W 2018 ROKU

DANE IDENTYFIKACYJNE JEDNOSTKI

Nazwa:

Caritas Archidiecezji Warmińskiej

Adres siedziby:

ul. Grunwaldzka 45
10-125 Olsztyn

Forma prawna i organ rejestrujący:

Caritas Archidiecezji Warmińskiej działa w oparciu o Dekret Biskupa Warmińskiego L.Dz.89/2457 z dnia 30.11.1989 r. oraz wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej pod nr KRS 0000245507.

Zarząd Caritas:

Dyrektor: ks. Paweł Zięba

Zastępca dyrektora: ks. Piotr Brygoła

Zastępca dyrektora: ks. Piotr Hartkiewicz (od 09.05.2018)

Sekretarz: s. Lucyna Gibowicz RM

Komisja Nadzorcza Caritas:

Przewodniczący: ks. prał. Andrzej Pluta

Członek komisji: ks. kan. Jerzy Balcer

Członek komisji: ks. prał. Leszek Galica

I NIEODPŁATNA REGULARNA DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

I. DZIAŁANIA NA RZECZ BEZDOMNYCH I NAJUBOŻSZYCH MIESZKAŃCÓW
ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJa) *Archidiecezjalne Centrum Charytatywne im. Jana Pawła II w Olsztynie*

Archidiecezjalne Centrum Charytatywne im. Jana Pawła II w Olsztynie jest miejscem świadczenia pomocy dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością z terenu Olsztyna i okolic. Centrum świadczy doraźną pomoc żywnościową, medyczną, pomoc w zakresie higieny, pomoc terapeutyczną, prawną i socjalną, organizowane są w nim spotkania okolicznościowe i rekolekcje. Jest także siedzibą administracji Caritas Archidiecezji Warmińskiej. Na Centrum, poza częścią biurową, składają się: kuchnia i stołówka, poradnia lekarska, odzieżownia i łaźnia.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

Pomoc żywnościowa świadczona w Archidiecezjalnym Centrum Charytatywnym na rzecz osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i najuboższych mieszkańców Olsztyna miała w 2018 roku dwie zasadnicze formy.

Pierwsza z nich, obecna w działalności Caritas Archidiecezji Warmińskiej od samego początku istnienia Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego, to wydawanie codziennych posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością. Posiłki w jadłodajni wydawane były przez cały rok, od poniedziałku do soboty, o godzinie 12.00, otrzymywał je każdy, kto przyszedł do stołówki o wyznaczonej porze, z zastrzeżeniem, że z posiłku korzystać mogą jedynie osoby trzeźwe.

Posiłki przygotowywane były przez zatrudnioną w kuchni siostrę zakonną ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim, której każdego dnia pomagało kilku wolontariuszy. Obiad składał się zawsze z jednego dania, przy czym przy uroczystych okazjach (świętach kościelnych i państwowych, dniach patronackich) po obiedzie podawany był także deser. W ramach obiadu osoby potrzebujące najczęściej otrzymywały zupę, chleb i kompot, kilka razy w miesiącu serwowany był posiłek w formie drugiego dania. Osobom korzystającym z posiłku rozdawano także, pochodzące z darowizn oraz programu „Spizarnia Caritas”, słodkie bułki, owoce, warzywa, wędliny, nabiał.

Kuchnia każdego dnia przygotowywała ok. 300 porcji posiłku. Nadwyżka posiłku przeznaczana była na dokładki. W 2018 roku z posiłków korzystało każdego dnia od 50 do 140 osób, wydano w sumie ok. 27 tysięcy posiłków (liczonych jako pojedyncze osoby spożywające posiłek, a nie wydane porcje), czyli o 2,5 tysiąca więcej niż w roku 2017. Kolejne 5267 posiłków wydano mieszkańcom Ośrodka Interwencji Kryzysowej i ich dzieciom.

Żywność potrzebna do przygotowywania posiłków zakupywana była ze środków pochodzących z dotacji Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego oraz środków własnych Caritas (w tym darowizn i wpłat z tytułu 1% podatku). Do przygotowywania posiłków wykorzystywano także żywność przekazywaną Caritas w formie darowizn, żywność pozyskaną w czasie przedsięwziętych zbiórek żywności i akcji „Siatka Miłosierdzia” oraz pochodzącą z realizacji programów PO PŻ i „Spizarnia Caritas”.

Drugą formą świadczonej w Centrum regularnej pomocy żywnościowej było przygotowywanie i wydawanie posiłków dla najuboższych rodzin z terenu Olsztyna, klientów MOPS.

Działanie to realizowane było w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku, jako zadanie publiczne, zlecone Caritas Archidiecezji Warmińskiej przez Miasto Olsztyn. W ramach zadania

podopieczni MOPS otrzymywali przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) posiłek w formie drugiego dania;

W ramach tego działania przygotowano i wydano 25 208 posiłków. Na potrzebę zadania do pracy w kuchni zatrudniono 2 kucharki i pomoc kuchenną. Zadanie miało charakter powierzenia, było zatem w całości finansowane przez Gminę Olsztyn.

POMOC MEDYCZNA

W Centrum Charytatywnym funkcjonuje poradnia lekarska dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. Gabinet był otwarty 3 razy w tygodniu przez 1,5 godziny. Dyżury pełniły pielęgniarki i lekarz – wolontariuszki. W 2018 roku w gabinecie udzielono 1544 porad.

Zgłaszającym się do poradni pacjentom, w miarę posiadanych środków, wydawane były, pochodzące z darowizn oraz zakupione dzięki dotacji z Urzędu Wojewódzkiego leki i środki opatrunkowe. Najczęstszymi problemami zdrowotnymi zgłaszanymi przez pacjentów przychodni niezmiennie pozostają grzybica, wszawica, świerzb, przeziębienia, dolegliwości bólowe i reumatyczne, dolegliwości ze strony układu pokarmowego, zaburzenia krążenia oraz trudno gojące się rany.

POMOC W ZAKRESIE HIGIENY OSOBISTEJ

Caritas Archidiecezji Warmińskiej stara się wspomagać swoich podopiecznych w zakresie dbania o higienę osobistą. Działanie to powala nie tylko na poprawę samopoczucia podopiecznych, ale także przyczynia się do poprawy stanu ich zdrowia oraz ułatwia im funkcjonowanie w społeczeństwie (przykry zapach wielu osób bezdomnych jest jedną z najważniejszych przyczyn nietolerowania ich przez innych ludzi). Osoby zgłaszające się do Centrum mogą wykąpać się w mieszczącej się w nim łaźni oraz otrzymać czyste ubrania w mieszczącym się w nim magazynie odzieży – odzieżowni (a w dniach, w których odzieżownia jest zamknięta – u portiera w magazynku przy łaźni).

Prowadzona przez wolontariuszy odzieżownia otwarta była przez 2 godziny trzy razy w tygodniu. W 2018 roku skorzystano z niej 1393 razy. Od tego roku wprowadzono ograniczenia w korzystaniu z odzieżowni – korzystać mogą z niej tylko te osoby, które korzystają z łaźni (do tej pory możliwe było wybranie sobie i zabranie dowolnej ilości odzieży, jednak w ostatnich latach możliwość ta była znacznie nadużywana, co wymusiło zmianę profilu działania odzieżowni). Rozprowadzana wśród nich odzież pochodziła przede wszystkim z darowizn osób prywatnych (odzież używana). Dzięki dotacjom z Urzędu Marszałkowskiego i od Wojewody Warmińsko-mazurskiego zakupiono także nową bieliznę osobistą, skarpety, obuwie zimowe, kalesony, czapki, szaliki i rękawiczki, które były wydawane osobom korzystającym z łaźni i odzieżowni.

W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej otrzymała także 150 par butów zarekwirowanych przez służby celne ze względu na podrobione zastrzeżone znaki towarowe. Buty zostały przekazane do odzieżowni.

Część z otrzymywanych przez Caritas ubrań przekazywana była Parafialnym Zespołom Caritas, które rozprowadzały je wśród osób potrzebujących na terenie własnych parafii. Część gromadzonej w odzieżowni odzieży damskiej i dziecięcej przekazywana była, w miarę pojawiających się potrzeb, mieszkankom Ośrodka Interwencji Kryzysowej Caritas. W okresie zimowym odzież była rozprowadzana także na koczowiskach, w ramach akcji zimowych patroli ze Strażą Miejską.

Mieszcząca się w Centrum łaźnia była dostępna dla bezdomnych codziennie, od poniedziałku do soboty, od 9.00 do 11.30. Każdego dnia korzystało z niej od kilkunastu do kilkudziesięciu osób (w sumie w ciągu roku skorzystano z łaźni ok. 7 tysięcy razy). Osobom chcącym skorzystać z łaźni

pracujący w budynku portier wydawał, zakupione dzięki otrzymanym dotacjom, środki higieny osobistej, bieliznę osobistą, skarpetki, jednorazowe ręczniki flizelinowe. Bezdomni mogli skorzystać także z elektrycznych maszynek do strzyżenia, nożyczek do włosów, nożyczek do paznokci, itp. O utrzymanie porządku w łaźni dbali wolontariusze (osoby bezdomne) oraz portierzy.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

Przez cały rok, 1 raz w tygodniu, osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością spotykały się w Archidiecezjalnym Centrum Charytatywnym w ramach „kawiarenki”. W godzinach przedpołudniowych, wszyscy chętni mieli możliwość wspólnego wypicia kawy i herbaty, zjedzenia słodyczy, spędzenia czasu na czytaniu prasy i książek, grach planszowych, rozmowach. Spotkania były animowane przez pracowników i wolontariuszy Caritas. Każde ze spotkań gromadziło od 15 do ponad 30 osób (średnio ok. 25 osób).

W ramach realizowanych przez Caritas zadań publicznych, osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością korzystały w Centrum z porad prawnych, psychologicznych, pomocy pracownika socjalnego.

Osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością były także odbiorcami jednego z trzech projektów, które Caritas Archidiecezji Warmińskiej realizowała we współpracy z Caritas Polska ze środków przekazanych przez Jeronimo Martins (właściciela sieci Biedronka). W ramach projektu „Na szlaku warmińskich sanktuariów” grupa kilkunastu osób bezdomnych wzięła udział w 3 dwudniowych wyjazdach rekolekcyjno-integracyjnych, połączonych ze zwiedzaniem Warmii. Uczestnicy wyjazdów otrzymali torby podróżne, odzież, kosmetyki i inne elementy niezbędnego wyposażenia. W czasie wyjazdów uczestniczyli w konferencjach, adoracji Najświętszego Sakramentu, spacerach, ogniskach, itd., uczyli się spędzać czas ze sobą nawzajem poza kontekstem życia na ulicy lub spotkań w Caritas, uczyli się komunikacji, cierpliwości, przypominali sobie „normalne” życie.

W listopadzie 2018 roku podopieczni i wolontariusze Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego (w sumie 35 osób) wzięli udział w XIII Ogólnopolskiej Pielgrzymce Osób Bezdomnych na Jasną Górę. Tym razem był to wyjazd dwudniowy, połączony z noclegiem na Jasnej Górze i zwiedzaniem Klasztoru.

W roku sprawozdawczym po raz drugi obchodzono Światowy Dzień Ubogich, który był okazją do spotkania się na wspólnej Eucharystii w kaplicy Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego i przygotowania uroczystego, dwudaniowego obiadu (zakończonego deserem) dla bezdomnych, zagrożonych bezdomnością, wolontariuszy i pracowników. W ramach obchodów Dnia Ubogich dyrektor, pracownicy i wolontariusze Caritas udali się także z wizytą do olsztyńskiego Schroniska dla Bezdomnych, przywożąc ze sobą poczęstunek (kawę, herbatę, ciasto). Wizyta była okazją do zacieśnienia kontaktów pomiędzy personelem obu instytucji i zapoznania się z warunkami życia w olsztyńskim Schronisku.

W listopadzie 2018 roku po raz drugi rozpoczęły się zapoczątkowane w 2017 roku akcje zimowej pomocy dla bezdomnych. Grupa wolontariuszy, funkcjonująca pod nazwą „Spotkajmy się przy herbacie”, składająca się z kilkunastu osób, głównie studentów, co tydzień w niedzielę wieczorem przygotowywała kanapki oraz gorącą herbatę (a czasami także zupę i ciasto) i udawała się z tym posiłkiem na Dworzec Główny PKP w Olsztynie, by tam spotkać się z bezdomnymi. Studenci organizowali także zbiórkę odzieży, środków higieny i innych artykułów, które później rozprowadzali wśród bezdomnych na dworcu. Caritas podjęła współpracę z grupą, zapewniając im możliwość spotkania się i przygotowywania kanapek i herbaty w Centrum Charytatywnym, zakupując żywność na przygotowanie posiłków.

Drugą z zimowych akcji była inicjatywa realizowana wspólnie przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej i olsztyńską Straż Miejską. Począwszy od połowy listopada, małe zespoły wolontariuszy Caritas (2-3 osoby) objeżdżały wraz ze strażnikami miejskimi olsztyńskie koczowiska zamieszkiwane przez osoby bezdomne. W listopadzie objazdy odbywały się 2 razy w tygodniu, od grudnia aż do końca akcji w kwietniu 2019 roku objazdy odbywały się 3 razy w tygodniu. Każdy objazd trwał od 2 do 3 godzin. W ramach akcji wolontariusze zawozili bezdomnym gorącą zupę i herbatę, odzież zimową, śpiwory i termosy, starając się pomóc im przetrwać trudny, zimowy czas. W akcję zaangażowało się w sumie ponad 30 wolontariuszy.

W 2018 roku tradycyjnie zorganizowano także Uroczyste Śniadanie Wielkanocne i Wieczерzę Wigilijną dla najuboższych mieszkańców Olsztyna. Na Śniadanie Wielkanocne przyszło 300 osób, zaś na Wieczерzę Wigilijną 350 osób. Tradycyjnie, oba posiłki spożywane były w 3 turach. W czasie pierwszej tury obu wydarzeń obecni byli zaproszeni goście, przedstawiciele władz świeckich i kościelnych. Po uroczystych posiłkach uczestnicy otrzymali paczki żywnościowe.

Jednym z głównych sponsorów Wieczерzy Wigilijnej była w roku sprawozdawczym firma Selgros Cash and Carry, która w ramach ogólnopolskiej akcji „Wigilia Caritas” przekazała żywność i napoje na Wigilijny Stół. Organizację Wigilii po raz kolejny wsparło także Radio Olsztyn, które zorganizowało charytatywną akcję malowania świątecznych bombek w Targach w Ostródzie oraz Galerii Warmińskiej w Olsztynie, w czasie której zbierano środki na organizację Wieczерzy Wigilijnej

W 2018 roku nie zabrakło także działań ewangelizacyjnych i formacyjnych skierowanych do osób korzystających z pomocy w Centrum. Każdego dnia posiłek był rozpoczynany czytaniem Ewangelii z danego dnia oraz wspólną modlitwą (w piątki Wielkiego Postu przed obiadem odprawiano także nabożeństwo Drogi Krzyżowej). W czasie Wielkiego Postu oraz Adwentu przeprowadzono rekolekcje dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością (połączone z możliwością spowiedzi).

Pracownicy, wolontariusze i bezdomni wzięli także udział w Drodze Krzyżowej ulicami Olsztyna, w czasie której nieśli pomiędzy 2 stacjami idący na czele Drogi Krzyż oraz w przygotowaniu centralnej Procesji Eucharystycznej z okazji Bożego Ciała w Olsztynie (Caritas Archidiecezji Warmińskiej odpowiadała za przygotowanie drugiego ołtarza na procesję; w przygotowanie ołtarza aktywnie włączyli się bezdomni, którzy odgrywali rolę 12 apostołów zasiadających z Chrystusem do Ostatniej Wieczерzy).

b) kanonia św. Stanisława we Fromborku - stołówka z zapleczem kuchennym

Kanonia św. Stanisława we Fromborku jest częścią Centrum Młodzieży Caritas we Fromborku. Znajduje się w niej stołówka z zapleczem kuchennym, która w ciągu roku służy przede wszystkim dożywianiu osób potrzebujących z terenu Gminy Frombork, zaś w okresie wakacyjnym przygotowuje posiłki (całodzienne wyżywienie) dla dzieci przebywających na koloniach letnich w Niepublicznym Samodzielnym Schronisku Młodzieżowym.

W 2018 roku w kanonii dożywianych było od 15 do 22 osób. Otrzymywały one pełny, dwudaniowy obiad. Na podstawie zawartego porozumienia, przygotowywanie i wydawanie posiłków było dofinansowane przez MGOPS we Fromborku.

Osoby potrzebujące miały także możliwość uczestniczenia w zorganizowanym dla nich Śniadaniu Wielkanocnym oraz Wieczерzy Wigilijnej (uczestnicy Wigilii otrzymali także paczki żywnościowe).

W październiku 2018 roku Centrum Młodzieży przeszło zmiany organizacyjne – stołówka stała się częścią Niepublicznego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego we Fromborku. Stołówka

w dalszym ciągu realizuje działania statutowe Caritas, polegające m.in. na dożywianiu mieszkańców Fromborka, które jest realizowane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy przygotowywaniu posiłków przez Caritas. Jednocześnie stołówka zyskała możliwość przygotowywania posiłków dla grup komercyjnych, a tym samym zarabiania na swoje utrzymanie.

2. DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŻYCIA I RODZINY:

a) Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie mieści się w budynku Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego. Dysponujący 30 miejscami Ośrodek przeznaczony jest dla kobiet (i ich małoletnich dzieci), które z różnych względów, przede wszystkim skrajnej biedy, bezdomności i przemocy, nie mają gdzie mieszkać. W Ośrodku kobietom, oprócz dachu nad głową, zapewniane jest wyżywienie, podstawowe leki, środki higieny oraz opieka specjalistów (psychologów, pracownika socjalnego, prawnika, pedagoga). Czas, który kobiety spędzają w Ośrodku przeznaczony jest przede wszystkim na uporządkowanie ich sytuacji prawnej i socjalnej oraz na przygotowanie ich do funkcjonowania w normalnym życiu.

W 2018 roku w Ośrodku mieszkało ogółem 81 osób (31 kobiet i 50 dzieci), które spędziły w nim w sumie 5459 osobodób, przy czym średni czas pobytu wynosił 2,5 miesiąca, najkrótszy pobyt trwał 1 dzień, a najdłuższy – 9,5 miesiąca. Mieszkanki pochodziły z 15 różnych miejscowości. Najczęstszymi przyczynami decydującymi o przyjęciu kobiet do Ośrodka były: przemoc psychiczna (doświadczała jej 26 kobiet), alkoholizm w rodzinie (dotyczyło to 18 kobiet), trudna sytuacja ekonomiczna (15), bezrobocie (13), przemoc fizyczna (13), niezaradność życiowa (13), ochrona macierzyństwa (8). 15 kobiet i 24 dzieci przyjętych do OIK zaliczało się do kategorii osób bezdomnych. Mieszkańcom Ośrodka wydano w ciągu roku 5267 obiadów.

W ramach swoich działań Ośrodek otaczał opieką nie tylko swoje obecne, ale także byłe mieszkanki. Osobom nie mieszkającym w Ośrodku udzielono w 2018 roku 390 porad specjalistycznych.

Ośrodek zatrudnia na stałe 2 pracowników – pracownika socjalnego (jego etat dofinansowywany jest przez Miasto Olsztyn w ramach umowy z MZPiTU) oraz opiekuna edukacyjnego/pedagoga (siostrę ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim), poza tym Ośrodek współpracował z 2 psychologami, prawnikiem, pracownikiem socjalnym z PPS nr 4 oraz kuratorem. Ośrodek korzystał z pomocy 10 wolontariuszy i 2 praktykantów, zorganizował 3 spotkania ze studentami zainteresowanymi charakterem pracy w Ośrodku.

W pierwszej połowie 2018 roku Ośrodek korzystał z darowizny przekazanej przez PKO Bank Polski pochodzącej ze środków zgromadzonych w ramach Biegu Charytatywnego PKO w Lidzbarku Warmińskim. Dzięki tej darowiźnie przez cały rok mieszkanki OIK, DSM i ich dzieci (a w drugiej połowie roku także dzieci ze Świetlicy Caritas w Górowie Iławeckim) otrzymywały produkty żywnościowe do przygotowania śniadań i kolacji żywność specjalnego przeznaczenia dla niemowląt i małych dzieci, a także owoce, wodę, soki, itp.

Dzieci obecnych i byłych mieszanek OIK, wraz z dziećmi pracowników Caritas, wzięły udział w imprezie mikołajkowej przygotowanej przez kleryków WSD Hosianum w Olsztynie. Z okazji Mikołajek wybrane rodziny otrzymały także prezenty przygotowane dla nich przez firmę First Data Polcard.

b) Dom Samotnej Matki w Brąswaldzie

Dom Samotnej Matki Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieści się w Brąswaldzie, w budynku jednorodinnym usytuowanym w pobliżu tamtejszego kościoła. Placówka prowadzona jest przez siostry ze Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Dom przeznaczony jest przede wszystkim dla samotnych kobiet oczekujących na narodziny dziecka (mogą one w nim przebywać przez czas trwania ciąży oraz 3 miesiące po porożu), ale przyjmuje także samotne matki znajdujące się w bardzo trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza bezdomne kobiety z małymi dziećmi (te osoby mogą przebywać w domu do 3 miesięcy). W czasie pobytu w Domu, podobnie jak w przypadku mieszkanek OIK, porządkowana jest ich sytuacja prawna i socjalna. Kobiety uczą się także opieki nad noworodkami.

W 2017 roku w Domu przebywało 14 osób (8 kobiet i 6 dzieci, z czego 4 kobiety i 2 dzieci były osobami bezdomnymi), spędzając w nim w sumie 734 osobodoby.

Mieszkancki Domu mogły korzystać ze wsparcia duchowego i psychologicznego, poradnictwa socjalnego i prawnego, miały zapewnione całodobowe schronienie, wyżywienie, leki oraz akcesoria niezbędne do opieki nad małymi dziećmi. Mieszkancki Domu uczestniczyły również we wszystkich imprezach i projektach organizowanych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

c) Okna życia

Pod opieką Caritas Archidiecezji Warmińskiej funkcjonują 2 „Okna Życia” (w parafii p.w. Chrystusa Odkupiciela Człowieka w Olsztynie i w parafii p.w. św. Jerzego w Kętrzynie). W roku sprawozdawczym w „Oknach Życia” nie znaleziono żadnych dzieci.

d) Rodzinny Dom Dziecka

Rodzinny Dom Dziecka w Braniewie był w roku sprawozdawczym jedyną tego typu placówką prowadzoną przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej. Ze względu na zakończenie okresu obowiązywania poprzedniej umowy na finansowanie funkcjonowania placówki i braku porozumienia w sprawie możliwości podpisania kolejnej, Rodzinny Dom Dziecka Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Nidzicy przestał istnieć.

Rodzinny dom dziecka to forma całodobowej pieczy zastępczej nad dziećmi. Osoby prowadzące rodzinny dom dziecka dążą do tego, by stworzyć dzieciom warunki życia możliwie najbliższe warunkom panującym w rodzinach naturalnych. Budując z dziećmi więzi, wychowując je, pokazując, jak powinna funkcjonować prawdziwa rodzina, przygotowują je do adopcji lub dalszego samodzielnego życia.

W domu dziecka w Braniewie w 2018 roku przebywało 8 dzieci, 1 dziewczynka i 7 chłopców, w wieku od 9 do 21 lat, z których 4 posiadało orzeczenia o niepełnosprawności.

Placówka prowadzona była przez Caritas w porozumieniu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Braniewie i była dofinansowywana ze środków Powiatu Braniewskiego. Caritas zapewniała placówkom obsługę księgowo-kadrową.

3. DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

a) Turnusy rehabilitacyjne w Ośrodku Caritas w Rybakach

Program realizowany był ze środków przekazanych Caritas Archidiecezji Warmińskiej przez Caritas Polska. W ramach projektu 100 seniorów skorzystało z turnusów rehabilitacyjnych w odremontowanym Ośrodku Charytatywnym Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Rybakach.

Caritas zapewniała 50% dofinansowanie turnusów, pozostałą część kosztu ponosiły parafie i sponsorzy.

W czasie tygodniowych turnusów uczestnicy mieli zapewnione noclegi w pokojach o standardzie hotelu 3-gwiazdkowego, pełne wyżywienie, korzystali z co najmniej 3 zabiegów rehabilitacyjnych każdego dnia.

b) Na codzienne zakupy

Jest to program realizowany przez Caritas diecezjalne we współpracy z Caritas Polska oraz Jeronimo Martins – właścicielem sieci sklepów Biedronka. W ramach programu 120 seniorów z terenu archidiecezji warmińskiej otrzymało w lutym 2018 roku karty podarunkowe sieci Biedronka, które były co miesiąc zasilane kwotą 200,00 zł. Seniorzy mogli wykorzystać je do wykonywania codziennych zakupów – żywności, środków czystości, środków higieny osobistej.

W ramach programu realizowane były także działania towarzyszące – każda osoba objęta programem wzięła udział w 3 aktywnościach organizowanych przez jej parafię – wyjściach do kina, spotkaniach przy kawie, wyjazdach na pielgrzymki, itp. Seniorzy mogli także liczyć na pomoc w dokonywaniu zakupów ze strony wolontariuszy parafialnych.

c) Kromka chleba dla sąsiada

Zainicjowana przez Caritas Polska inicjatywa prowadzenia jesiennych zbiórek żywności z przeznaczeniem na pomoc żywnościową dla seniorów. Wolontariusze przeprowadzili we wrześniu 2018 roku zbiórkę żywności i przygotowali z niej paczki żywnościowe dla seniorów ze swojego najbliższego otoczenia.

d) Projekt „Anioł Stróż”

Projekt realizowany ze środków przekazanych przez Jeronimo Martins we współpracy z Caritas Polska. W ramach projektu 20 młodych wolontariuszy, uczniów olsztyńskich szkół średnich, niosło pomoc 10 olsztyńskim seniorom, pomagając im w wykonywaniu codziennych, prostych czynności, takich jak zakupy, sprzątanie, wyjście do lekarza. Wolontariat był poprzedzony serią szkoleń prowadzonych przez pielęgniarkę, psychologa, fizjoterapeutów, którzy wskazywali młodym ludziom na problemy doświadczane przez seniorów, wyposażali ich w niezbędne umiejętności miękkie i kompetencje pozwalające lepiej zająć się podopiecznymi. Wolontariusze otrzymali bilety do kina i do teatru, by mogli zorganizować wspólne wyjścia kulturalne z seniorami, otrzymywali także drobne kieszonkowe, by móc kupić swoim podopiecznym żywność, słodycze, sfinansować niezbędne przejazdy.

4. DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM – ŚWIETLICE

W 2018 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła 3 świetlice opiekuńczo-wychowawcze – w Górowie Iławeckim, Korszach i Lidzbarku Warmińskim.

Każda ze świetlic otaczała opieką ok. 30 dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Świetlice były otwarte przez cały rok szkolny, w Górowie i Korszach codziennie, od poniedziałku do piątku, natomiast świetlica w Lidzbarku otwarta była dwa razy w tygodniu. W świetlicach dzieci otrzymywały pomoc w odrabianiu lekcji, organizowane były dla nich zajęcia plastyczne, muzyczne i teatralne, realizowane

były programy pedagogiczne, prowadzone były działania profilaktyczne i socjoterapeutyczne, organizowane były imprezy okolicznościowe, takie jak Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Nauczyciela, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia itd. We wszystkich świetlicach dzieci miały możliwość spożycia posiłku. W okresie ferii zimowych świetlice organizowały półkolonie.

W okresie wakacyjnym podopieczni wszystkich 3 świetlic wzięli udział w przeznaczonym dla nich turnusie kolonijnym (35 podopiecznych świetlic wypoczywało przez 10 dni we Fromborku). W sierpniu w świetlicy w Korszach prowadzone były półkolonie, w ramach których dzieci uczestniczyły w codziennych zajęciach świetlicowych, zabawach na świeżym powietrzu, otrzymywały ciepłe posiłki, wzięły udział w 2 wycieczkach (do Gierłozy oraz do Świętej Lipki i Reszła), wyjeździe do kina.

Działania świetlic dofinansowywane były przez lokalne samorządy oraz wspierane przez licznych darczyńców. Podopieczni świetlic czynnie włączyli się w organizowane przez Caritas zbiórki żywności.

5. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH – ARCHIDIECEZJALNY OŚRODEK POMOCY UZALEŻNIONYM CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ

Archidiecezjalny Ośrodek Pomocy Uzależnionym funkcjonuje przy parafii św. Józefa w Olsztynie. Ośrodek prowadzony jest przez księdza, doświadczonego terapeutę uzależnień. W 2018 roku w Ośrodku odbywały się regularne spotkania grup AA (anonimowych alkoholików) i AlAnon (osób współuzależnionych) oraz Msze święte w intencji osób uzależnionych.

Ośrodek prowadził swoje działania w 2 podstawowych płaszczyznach: pastoralno-formacyjnej (warsztaty, Dni Trzeźwości, dni skupienia, rekolekcje, konferencje) oraz terapeutyczno-duchowej (spotkania indywidualne z uzależnionymi i członkami ich rodzin).

Z pomocy udzielanej w Ośrodku korzystali m.in. podopieczni Caritas przychodzący na posiłki do Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego.

6. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

a) Warsztaty Terapii Zajęciowej we Fromborku:

Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieszczą się w zabytkowej kanonii św. Michała we Fromborku.

W 2018 roku Warsztaty otaczały opieką 31 osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym z terenu powiatu braniewskiego (2 osoby przychodziły na zajęcia z Fromborka, pozostałe 29 osób było dowożonych mikrobusem z gminy i miasta Braniewa oraz gminy Płoskinia - dziennie mikrobus przejeżdżał około 400 km). Warsztaty czynne były od poniedziałku do piątku, w godz. od 7:00 do 16:00.

Prowadzona w Warsztatach terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywała się w 5 osobowych grupach w 6 pracowniach terapeutycznych. W Warsztatach prowadzono także wsparcie psychoterapeutyczne, realizowano indywidualne programy rehabilitacyjne oraz trening ekonomiczny.

Uczestnicy WTZ brali udział w wielu imprezach integracyjnych i okolicznościowych, konkursach i prezentacjach o charakterze miejskim i regionalnym, a ich prace i

wyroby rękodzielnicze prezentowane były na kiermaszu wielkanocnym i Wigilii Miejskiej we Fromborku.

Uczestnicy Warsztatów wykonywali również prace porządkowe na terenie Centrum Młodzieży Caritas (koszenie i grabienie trawy, zbieranie śmieci, liści, gałęzi; plewienie rabatki kwiatowych).

Działalność Warsztatów była finansowana w 90% przez PFRON, a w 10% przez powiat braniewski, oprócz tego wytwory uczestników były sprzedawane na kiermaszach, a dochód z ich sprzedaży był przeznaczany na „uspołecznienie” podopiecznych.

b) Środowiskowy Dom Samopomocy we Fromborku

Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieści się we Fromborku w zabytkowej kanonii Matki Bożej Wniebowziętej.

W 2018 roku placówka objęła swoją opieką 32 osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz osoby chore psychicznie z terenu powiatu braniewskiego (kilku uczestników przychodziło na zajęcia z Fromborka, pozostałe osoby były dowożone busem z gminy Frombork, miasta i gminy Braniewa oraz gminy Płoskinia; dziennie mikrobus przejeżdżał około 350 km).

Dom otwarty był od poniedziałku do piątku, w godz. od 7:00 do 16:00. Zajęcia terapeutyczne w zakresie rehabilitacji społecznej odbywały się w grupach bądź indywidualnie w 6 salach terapeutycznych, dla poszczególnych osób prowadzono muzykoterapię, biblioterapię i aromaterapię, podopieczni Domu wykonywali także drobne prace porządkowe na terenie placówki.

W realizacji powierzonych zadań Dom współpracował z rodzinami podopiecznych, Powiatowym Domem Dziecka „Słoneczne Wzgórze” we Fromborku, Ośrodkami Pomocy Społecznej w Braniewie, Fromborku i Płoskini, Domem Kultury i Warsztatami Terapii Zajęciowej Caritas we Fromborku, z MGOPS we Fromborku, Środowiskowymi Domami Samopomocy, Miejsko-Gminnym Domem Kultury we Fromborku oraz lokalnymi kościołami.

Podopieczni Domu wzięli udział w 18 imprezach integracyjnych i okolicznościowych, 6 konkursach i prezentacjach o charakterze miejskim i regionalnym, a ich prace i wyroby rękodzielnicze prezentowane były na kiermaszu wielkanocnym i Wigilii Miejskiej we Fromborku.

Działania Domu finansowane były ze środków powiatu braniewskiego. W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej zakupiła dla placówki bus osobowy dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych. Zakup został dofinansowany przez PFRON w ramach programu „Wyrównywanie szans między regionami”.

c) Dofinansowanie rehabilitacji

W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej realizowała pomoc dla 2 braci, Wojciecha i Macieja, chłopców cierpiących na rdzeniowy zanik mięśni. Ich rehabilitacja oraz pomoc w remoncie ich domu w celu dostosowania ich do potrzeb chłopców była finansowana ze środków pozyskanych w 2017 roku w ramach zbiórki publicznej prowadzonej przez Caritas Polska przy wsparciu TVP.

Caritas dofinansowała także ze środków własnych zakup aparatu słuchowego dla jednego z dorosłych podopiecznych.

7. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

W 2018 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła 4 Stacje Opieki, zajmujące się świadczeniem opieki długoterminowej, paliatywnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej (były to Hospicjum Domowe w Olsztynie oraz Centra Pielęgniarstwa w Górowie Iławeckim, Nidzicy i Pieniężnie).

Wszystkie Stacje prowadziły wypożyczalnie sprzętu ułatwiającego opiekę nad osobami przewlekle unieruchomionymi lub terminalnie chorymi przebywającymi w domu (m.in. łóżek, wózków inwalidzkich, kul, balkoników, ssaków, koncentratorów tlenu, respiratorów). Zapasy sprzętów (przede wszystkim respiratorów, koncentratorów tlenu, pulsoksymetrów, koflatory) były uzupełniane na bieżąco (w samym Hospicjum Domowym w Olsztynie przeznaczono na ten cel ok. 500 tysięcy złotych), przede wszystkim ze środków wypracowanych przez placówki, ale także dzięki środkom pozyskanym w ramach akcji „Pola Nadziei” oraz darowiznom.

Stacje utrzymywały się z wypracowanych przez siebie, w ramach kontraktów z NFZ, środków oraz darowizn firm i osób prywatnych. Wszystkie stacje dysponują samochodami służbowymi, ze względu na to, że pomoc świadczona jest pacjentom przede wszystkim w miejscach ich zamieszkania.

Stacje udzielały swoim pacjentom wsparcia socjalnego, włączając się w dystrybucję różnego rodzaju darów wśród potrzebujących rodzin. Dzięki ofiarności darczyńców, 160 dzieci będących pod opieką olsztyńskiego Hospicjum (dzieci chore i ich rodzeństwo) otrzymały paczki świąteczne. Dzieci będące pod opieką Hospicjum i Stacji w Nidzicy otrzymały także upominki z okazji Dnia Dziecka (11 dzieci).

Stacje w Nidzicy i Olsztynie, prowadzące opiekę paliatywną, zapewniały swoim pacjentom opiekę całodobową – w ciągu dnia prowadzono regularne wizyty domowe, w ciągu nocy i w dni świąteczne poszczególne pielęgniarki pełniły dyżury (pozostając do dyspozycji pacjentów w miarę zgłaszanych telefonicznie potrzeb). Otaczały one opieką także rodziny pacjentów (zarówno rodziny pacjentów żyjących, jak i rodziny w żałobie).

Dzięki współpracy z Fundacją Hospicyjną z Gdańska 2 dzieci z rodzin osieroconych otrzymało dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na zaspokajanie ich potrzeb edukacyjnych. W Olsztynie i w Nidzicy co miesiąc odprawiane są Msze Święte w intencji zmarłych pacjentów oraz rodzin w żałobie (w Olsztynie w trzecią niedzielę miesiąca, w Nidzicy w pierwszą niedzielę miesiąca). W Olsztynie po Mszach odbywały się spotkania dla rodzin w żałobie.

Stacje w Nidzicy i Olsztynie brały udział w ogólnopolskiej akcji „Pola Nadziei”. Celem akcji jest pozyskiwanie funduszy na potrzeby hospicjów oraz propagowanie idei opieki hospicyjnej w społeczeństwie. Każdego roku na początku października w okolicach Międzynarodowego Dnia Opieki Paliatywno-Hospicyjnej przed szkołami, szpitalami, urzędami, w parkach i na skwerach sadzone są żonkile. Wiosną, kiedy kwiaty zakwitną, rozpoczyna się drugi etap akcji. Na ulicach, w centrach handlowych i parkach, wolontariusze kwestują na rzecz osób terminalnie chorych. Każdy włączający się w akcję Ofiarodawca otrzymuje za przekazany datek kwiat żonkila (lub jego symbol), jako wyraz wdzięczności za okazane serce. W akcję zaangażowanych było kilkudziesięciu wolontariuszy. W Olsztynie pierwszy raz zorganizowano także „Żółtą Niedzielę” – finał akcji żonkilowej, połączonej z koncertami i innymi występami artystycznymi na olsztyńskiej Starówce, stacją mierzenia poziomu cukru i ciśnienia krwi, wata cukrową i innymi atrakcjami.

Obie stacje prowadziły w roku sprawozdawczym kształcenie dorosłych wolontariuszy, którzy będą pełnili rolę wolontariuszy medycznych w domach pacjentów. Kilkanaście dorosłych osób

przeszło szkolenie z podstaw opieki nad osobami leżącymi, szkolenia z komunikacji z chorymi i wiele innych, które mają ich przygotować do niesienia profesjonalnej pomocy pacjentom i ich rodzinom.

Hospicjum Domowe w Olsztynie w roku sprawozdawczym otoczyło opieką hospicyjną 382 osoby (w tym 72 dzieci), pielęgniarską opieką długoterminową 42 pacjentów, opieką długoterminową dla pacjentów wentylowanych mechanicznie 52 osoby oraz 16 korzystających z respiratora dzieci. prowadzonej przy Hospicjum Poradni Medycyny Paliatywnej skorzystało 57 osób. 2 osoby skorzystały z porad w nowo utworzonym Hospicjum Perinatalnym.

Stacja Opieki Caritas w Nidzicy otoczyła opieką hospicyjną 153 pacjentów, pielęgniarską opieką długoterminową 29 osób.

Stacja w Pieniężnie nakierowana jest przede wszystkim na domową opiekę długoterminową. W 2018 roku obejmowała opieką 79 pacjentów (60 w Pieniężnie, 19 w Ornećcu), pozostających pod opieką Stacji przez 10051 osobodni (w Pieniężnie 6931, w Ornećcu 3120).

Stacja w Górowie Iławeckim zapewniała w 2018 roku opiekę długoterminową (68 pacjentów), opiekę pielęgniarek środowiskowych (9325 pacjentów przypisanych do pielęgniarek, 7568 wizyt), opiekę pielęgniarek szkolnych (opiekujących się 1569 dziećmi), opiekę położnej środowiskowej (4974 pacjentek, 2612 wizyt). Pracownicy Stacji otaczali opieką młodzież biorącą udział w zawodach sportowych (34 razy) oraz wykonywali badania profilaktyczne (pomiar poziomu cukru, pomiar ciśnienia krwi), wzięli też udział w 2 festynach gminnych, realizując działania z zakresu promocji zdrowia. Stacja podpisała także umowy z 5 szkołami na prowadzenie gabinetów medycyny szkolnej. W związku ze zmianą istniejących przepisów, w szkołach utworzono gabinety medyczne.

W ramach projektu „Zdrowiej w domu. Dzienny Dom Opieki Medycznej – wsparcie dla rodziny w czasie choroby” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Caritas prowadziła do końca listopada 2018 roku Dzienny Dom Opieki Medycznej. Pacjenci Dziennego Domu otrzymują profesjonalne wsparcie mające pomóc im w osiągnięciu większego stopnia sprawności i samodzielności (opiekują się nimi pielęgniarki, fizjoterapeuci, opiekun medyczny, terapeuta zajęciowy, psycholog, lekarz geriatra, lekarz rehabilitacji).

W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej rozszerzyła certyfikat jakości zarządzania ISO 9001 : 2015, do tej pory przyznany w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, na pozostałe obszary prowadzonej działalności medycznej.

8. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE

a) Hospicjum Stacjonarne

W 2018 roku, po zakończeniu procedur związanych z nabyciem od miasta nieruchomości przy ul. Kromera 5 i 7 w Olsztynie, Caritas Archidiecezji Warmińskiej przystąpiła do prac zmierzających do utworzenia w tym miejscu Hospicjum Stacjonarnego dla Dzieci.

Podjęto współpracę z biurem architektonicznym, które przygotowało niezbędną dokumentację projektową, przeprowadzono uzgodnienia z wszystkimi wymaganymi instytucjami (w tym wojewódzkim konserwatorem zabytków) i przygotowano całość dokumentacji niezbędnej do uzyskania pozwolenia na budowę. Złożono także wniosek o dofinansowanie inwestycji z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury.

Wraz z rozpoczęciem prac remontowych, rozpoczęto zbiórkę funduszy na prowadzenie inwestycji. W styczniu 2018 roku odbył się pierwszy Bal Charytatywny Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Hotelu Omega w Olsztynie. Na Balu gościło ponad 100 osób, przeprowadzono także

licytację przedmiotów podarowanych przez znane osobistości oraz lokalnych artystów. Cały dochód z Balu i licytacji został przeznaczony na sfinansowanie prac projektowych.

W listopadzie 2018 roku Państwowa Szkoła Muzyczna w Olsztynie zorganizowała koncert charytatywny pieśni patriotycznych, z którego dochód również przekazano na potrzeby powstającego Hospicjum.

W grudniu 2018 roku rozpoczęła się także zbiórka środków na potrzeby Hospicjum prowadzona przez Polsko-Słowiańską Unię Kredytową oraz Fundację Święteczny Uśmiech Dziecka ze Stanów Zjednoczonych. Hospicjum Stacjonarne dla Dzieci Caritas zostało w czasie tej zbiórki rekomendowane jako cel wart zaangażowania przez Pierwszą Damę RP Agatę Kornhauser-Dudę.

b) Nieruchomość w Bartoszycach przy ul. Kętrzyńskiej

W 2018 roku kontynuowano działania zmierzające do pozyskania środków unijnych na wymianę źródła ciepła (z pieca węglowego na pompę ciepła) i budowę instalacji fotowoltaicznej w budynku. Starano się także pozyskać środki na przeprowadzenie innych, niezbędnych prac remontowych, które pozwoliłyby na wykorzystanie nieruchomości do realizacji w niej działań Caritas diecezjalnej.

c) Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Rybakach

W pierwszej połowie 2018 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej zakończyła prowadzony w Ośrodku w Rybakach remont budynku hotelowego „Bielik”. Budynek przeszedł gruntowną modernizację: wymieniono wszystkie instalacje wewnętrzne, zmieniono układ pomieszczeń tak, by w każdym pokoju znajdowała się osobna łazienka, przystosowano budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyodrębniono w piwnicach budynku część rehabilitacyjną, w której prowadzona jest profesjonalna fizjoterapia z wykorzystaniem najnowszych sprzętów i technologii. Budynek po remoncie zapewnia możliwość zakwaterowania w standardzie hotelu 3-gwiazdkowego.

9. INNE DZIAŁANIA

a) Kolonie

Dzięki środkom pozyskanym w ramach Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom, wpłat 1% podatku, dofinansowaniu z Kuratorium Oświaty oraz darowiznom przekazanych przez warmińskie parafie, Caritas Archidiecezji Warmińskiej zorganizowała w 2018 roku, tak jak w latach poprzednich, bezpłatne kolonie dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu archidiecezji warmińskiej (w roku sprawozdawczym odbyło się 5 turnusów kolonijnych, wzięło w nich udział 230 dzieci).

Kolonie odbyły się w 2 ośrodkach – we Fromborku oraz w Mikoszewie. Wszyscy zaangażowani w organizację kolonii wychowawcy i kierownicy byli wolontariuszami.

Caritas Archidiecezji Warmińskiej, dzięki wpłatom z tytułu 1%, dofinansowała także wypoczynek dzieci organizowany przez wiele parafii z terenu całej archidiecezji. W ten sposób bezpłatny (lub dużo tańszy) wypoczynek letni został zapewniony kolejnym kilkuset dzieciom.

b) Wolontariat

Wszelkie działania prowadzone przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej wspierane są przez licznych wolontariuszy. Na terenie archidiecezji warmińskiej, poza grupami wolontariuszy związanymi z poszczególnymi dziełami, wolontariat Caritas funkcjonuje w 2 podstawowych formach: Parafialnych Zespołów Caritas oraz Szkolnych Kół Caritas.

Parafialne Zespoły Caritas powoływane są przez Dyrektora Caritas Archidiecezji Warmińskiej na wniosek proboszcza miejsca. W 2018 roku na terenie archidiecezji warmińskiej działały 73 Parafialne Zespoły, skupiające ok. 750 członków. Szkolne Koła Caritas powoływane są na wniosek dyrektora szkoły, ich opiekunami są nauczyciele (najczęściej katecheci). W 2018 roku na terenie archidiecezji działało 86 Szkolnych Kół Caritas (o 5 więcej niż w 2017 roku), zrzeszających ok. 2000 wolontariuszy oraz 2 Przedszkolne Koła Caritas, w których zaangażowanych jest 30 wolontariuszy.

Poza udziałem w akcjach koordynowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej, takich jak rozprowadzanie żywności w ramach programów Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa i Spizarnia Caritas czy udziałem w zbiórkach żywności, Szkolne Koła i Parafialne Zespoły Caritas prowadzą na swoim terenie działania, które odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności – organizują akcje pomocy najbiedniejszym mieszkańcom, kiermasze, festyny, itp.

Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła również działania formacyjne skierowane do wolontariuszy. W 2018 roku opiekunowie Szkolnych Kół przez cały rok szkolny spotykali się na comiesięcznych spotkaniach formacyjnych w Olsztynie. Szkolnym Kółom i Parafialnym Zespołom regularnie przekazywano także materiały formacyjne, które z myślą o nich przygotowywała Caritas Polska.

W ostatnim tygodniu maja wolontariusze SKC wzięli udział w Mszy Świętej i festynie w Warmińskim Seminarium Duchownym „Hosianum” w Olsztynie w ramach podsumowania akcji „Pola Nadziei”, a także całości działań wolontariatu w kończącym się roku szkolnym. W czasie spotkania rozdano także, przyznane po raz drugi, nagrody „Przyjaciel Hospicjum”. Młodzi wolontariusze posługiwali także w czasie ostatniego weekendu czerwca w czasie Dnia Pokutnego w Gietrzwałdzie, który zgromadził kilkanaście tysięcy osób z całej Polski oraz w czasie wizyty Busa dla Niepodległej w parafii Chrystusa Odkupiciela Człowieka w Olsztynie, w czasie której zbierano środki na pomoc dla chrześcijan mieszkających w Aleppo.

c) Pomoc doraźna

Biuro Caritas w Olsztynie przez cały rok pośredniczyło w przekazywaniu przez mieszkańców Olsztyna i okolic używanych mebli i sprzętu AGD dla potrzebujących zgłaszających się po pomoc do Caritas. Osobom zgłaszającym się po pomoc w sytuacjach kryzysowych (osobom w kryzysie osobistym, finansowym, byłym więźniom), jednorazowo, w zależności od potrzeb, wydawana była również żywność, odzież, leki, środki higieny osobistej i środki czystości.

Dzięki darowiźnie od Księdza Arcybiskupa dr. Józefa Górzyńskiego Metropolity Warmińskiego w grudniu 2018 roku zakupiono nową pralkę dla rodziny jednego z pacjentów Hospicjum Domowego.

d) „Siatka Miłosierdzia”

W roku sprawozdawczym kontynuowano, rozpoczętą w ramach obchodów Jubileuszowego Roku Miłosierdzia, akcję „Siatka Miłosierdzia”. Akcja prowadzona była w Wielkim Poście oraz w Adwencie 2018 roku.

Do parafii, których proboszczowie wyrazili zainteresowanie udziałem w akcji, Caritas przekazała bezpłatnie „Siatki” - papierowe torby na zakupy, na których umieszczono informacje o prowadzonej zbiórce żywności i środków czystości. „Siatki” odbierane były przez chętnych parafian, wypełniane przez nich trwałymi produktami żywnościowymi i środkami czystości, a następnie przekazywane z powrotem do parafii lub do centrali Caritas, gdzie zebrane produkty wykorzystywane były do udzielenia pomocy potrzebującym rodzinom. W ramach akcji w parafiach przeprowadzono ok. 1500 siatek.

e) *Formacja duchowa pracowników Caritas Archidiecezji Warmińskiej*

W czasie Wielkiego Postu pracownicy Caritas tradycyjnie wzięli udział w przygotowanym dla nich dniu skupienia, który w roku sprawozdawczym odbył się w Głotowie. Wzięli także udział w Dniu Pokuty – diecezjalnych uroczystościach pokutnych, które w czerwcu 2018 roku odbyły się na gietrzwałdzkich błoniach.

Ponadto, od dnia rozpoczęcia Jubileuszowego Roku Miłosierdzia, w Centrali Caritas w Olsztynie pracownicy, wolontariusze i podopieczni spotykają się codziennie o godzinie 15.00 na wspólnej modlitwie Koronką do Miłosierdzia Bożego. W pozostałych placówkach warmińskiej Caritas wspólna modlitwa jest praktykowana nie rzadziej niż 1 raz w tygodniu.

II PODMIOTY CARITAS PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

NIEPUBLICZNE SAMODZIELNE SCHRONISKO MŁODZIEŻOWE WE FROMBORKU

Mieszczące się we Fromborku Niepubliczne Samodzielne Schronisko Młodzieżowe jest częścią Centrum Młodzieży Caritas. Schronisko do sierpnia dysponowało 42 miejscami noclegowymi, od września 2018 roku liczba miejsc wzrosła do 60.

W budynku w pierwszej połowie roku prowadzono drobne bieżące naprawy (uszczelnianie dachu, naprawy hydrauliczne, odnowienie kominka, odświeżanie niektórych korytarzy i pokoi itd.). W czwartym kwartale 2018 roku rozpoczęto prace remontowe, które pozwoliły na zwiększenie liczby miejsc w Schronisku, poprawę standardu zakwaterowania, zagospodarowanie nie używanego do tej pory poddasza (w tym utworzenie kaplicy).

ARCHIDIECEZJALNY OŚRODEK CHARYTATYWNY CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ W RYBAKACH

Działania realizowane przez Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny w Rybakach opisane są w odrębnym sprawozdaniu merytorycznym.

III UDZIAŁ W REALIZACJI OGÓLNOPOLSKI PROGRAMÓW KOORDYNOWANYCH PRZEZ CARITAS POLSKA

a) *Program „Skrzydła”*

„Skrzydła” to program długofalowej pomocy na rzecz dzieci i młodzieży (uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych), mającej na celu wyrównanie ich szans edukacyjnych. Pomoc w ramach programu kierowana jest do tych uczniów, których edukacja jest zagrożona z powodu szczególnie trudnej sytuacji materialnej bądź losowej.

Pomoc realizowana jest dzięki wpłatom indywidualnych darczyńców, którzy niejako „adoptują” dziecko, łożąc na jego potrzeby szkolne przez 10 kolejnych miesięcy. W 2018 roku w realizację Programu włączyło się 27 darczyńców. Program częściowo dofinansowywany jest także przez Caritas Polska w ramach „Skarbonki Skrzydeł”. Darczyńcy mają także możliwość składania małych ofiar jednorazowych, które składają się na „Skarbonkę Skrzydeł” Archidiecezji Warmińskiej.

W 2018 roku Programem objętych było 81 dzieci, w tym 50 w ramach pomocy od indywidualnych darczyńców, 20 w ramach „Skarbonki Skrzydeł” Caritas, 10 dzieci w ramach „Dwóch

talentów”. W sumie na pomoc dzieciom w ramach Programu przekazano w ciągu roku ok. 110 tys. złotych (pieniądze te przeznaczane są przez opiekunów uczniów na zakup odzieży, pomocy szkolnych, podręczników, opłaty za internat, dojazdy do szkoły, wycieczki szkolne, zajęcia pozalekcyjne).

W roku sprawozdawczym jeden z beneficjentów programu „Skrzydła” wziął wraz ze swoim opiekunem (babcią) udział w wycieczce do Legolandu zorganizowanej dla podopiecznych Programu przez PLL LOT i Caritas Polska.

b) Rozprowadzanie żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa to program pomocy dla osób najuboższych mieszkańców Unii Europejskiej. W 2018 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej po raz kolejny została regionalną organizacją partnerską Caritas Polska w realizacji tego programu. Żywność w ramach PO PŻ była rozprowadzana przez 21 podmiotów (przede wszystkim parafie). Pomoc objęła ok. 5 tysięcy osób.

c) „Spizarnia Caritas”

„Spizarnia” projekt pilotowany przez Caritas Polska, mający na celu przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności. W ramach projektu Caritas diecezjalne odbierają ze sklepów sieci „Biedronka” i „Tesco” żywność o krótkim terminie przydatności do spożycia. Żywność przekazywana jest w formie darowizny i natychmiast rozprowadzana wśród potrzebujących. W roku sprawozdawczym warmińska Caritas odbierała żywność z 55 sklepów. Żywność była wydawana w 34 placówkach, a skorzystało z niej ok. 3500 osób. W ciągu całego roku ze sklepów sieci Biedronka Caritas Archidiecezji Warmińskiej odebrała żywność o wartości 3 789 796,82 zł, a ze sklepów sieci Tesco żywność o wartości 248 732,19 zł

d) Kolonie polonijne

Kolonie dla dzieci Polonii zorganizowane zostały we współpracy z Caritas Polska, która pozyskała na ten cel środki finansowe z Ministerstwa Edukacji Narodowej. W ramach kolonii zorganizowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Ośrodku w Rybakach odpoczywało 45 dzieci posiadających polskie korzenie, a mieszkających na Litwie. Kolonie były dla nich nie tylko okazją do wypoczynku, ale także poznawania polskiej kultury, języka i historii oraz zapoznania się z polskimi rówieśnikami, którzy razem z nimi spędzali czas na koloniach.

e) Tornister pełen uśmiechów

W ramach akcji w parafiach i placówkach Caritas Archidiecezji Warmińskiej rozprowadzono wśród dzieci z najuboższych rodzin archidiecezji kilkaset kompletów wyprawek szkolnych. Wyprawki dla dzieci z Hospicjum Domowego (pacjentów i ich rodzeństwa) przygotowała fundacja MitsuManiaki Dzieciom.

f) Ogólnopolskie zbiórki żywności „Tak, pomagam!”

W 2018 roku Caritas w całej Polsce zorganizowały 3 zbiórki żywności, w czasie których w sklepach w całej Polsce wolontariusze zbierali żywność o długim terminie przydatności do spożycia.

Oprócz tradycyjnych zbiórek przedświątecznych (czyli XIV i XV Ogólnopolskiej Zbiórki Żywności „Tak, pomagam!”), w czasie których zebrano w sumie 19 ton żywności (przed Wielkanocą 9 ton, a przed Bożym Narodzeniem – 10 ton), we wrześniu 2018 roku przeprowadzono zbiórkę

„Kromka chleba dla sąsiada”, w czasie której zbierano żywność w celu przygotowania paczek dla seniorów z lokalnych społeczności. W ramach tej akcji zebrano ok. 3,5 tony żywności.

g) Akcje wielkopostne

W okresie Wielkiego Postu po raz kolejny rozprowadzono w parafiach wielkanocne paschaliki. W roku sprawozdawczym rozprowadzono ok. 4,5 tysiąca świec. Dochód z tego dzieła zostanie przeznaczony na wsparcie działalności świetlic Caritas.

W Wielkim Poście w polskich domach po raz kolejny zagościły także skarbonki jałmużny wielkopostnej – „Skarbonki Miłosierdzia”. Na terenie Archidiecezji Warmińskiej rozprowadzono ich 6 tysięcy. Środki pozyskane w ramach jałmużny zostały przeznaczone na pomoc seniorom w lokalnych społecznościach.

h) Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom zagościło w polskich domach w 2018 roku już po raz dwudziesty piąty. Świece Wigilijnego Dzieła rozprowadzane były we wszystkich parafiach archidiecezji warmińskiej. Rozprowadzono ich w sumie ok. 57,5 tysiąca. Środki pozyskane w ramach akcji przeznaczone zostaną przede wszystkim na organizację letniego wypoczynku oraz przygotowanie wyprawek szkolnych dla dzieci z najuboższych rodzin.

Ponadto 10 groszy z każdej świecy, jak co roku, zostało wpłacone na konto Caritas Polska i przeznaczone na międzynarodowe działania Caritas Polska na rzecz dzieci i młodzieży.

i) Bus Niepodległej

Na przełomie czerwca i lipca 2018 roku w Archidiecezji Warmińskiej zagościł Bus Niepodległej. Przedstawiciele Caritas Polska (w tym 1 osoba pochodząca z Syrii) podróżowali w 2018 roku po całej Polsce przypominając Polakom o trudnej sytuacji, w której nadal znajdują się mieszkańcy Syrii, a zwłaszcza syryjscy chrześcijanie, oraz o trwającym tam, choć zapomnianym przez świat, konflikcie zbrojnym. 30 czerwca gościli na błoniach gietrzwałdzkich, gdzie odbywał się Dzień Pokutny Archidiecezji Warmińskiej. 1 lipca odwiedzili parafię Chrystusa Odkupiciela Człowieka w Olsztynie. W czasie swojego pobytu na Warmii opowiadali o Syrii, rozprowadzali materiały informacyjne i promocyjne, książki, modlitewniki oraz prowadzili zbiórkę do puszek na realizację programu „Rodzina Rodzinie”.

IV 1%

Środki przekazane przez podatników w formie odpisu 1% podatku zostały w roku sprawozdawczym przeznaczone na:

- dożywianie osób bezdomnych i najuboższych w jadłodajniach w Olsztynie,
- wsparcie funkcjonowania Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie oraz Centrum Młodzieży we Fromborku,
- wsparcie funkcjonowania Stacji Opieki Caritas,
- prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- organizację wypoczynku, przede wszystkim półkolonii i kolonii letnich, dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu archidiecezji,
- ochrona życia (prowadzenie Domu Samotnej Matki i Ośrodka Interwencji Kryzysowej).

Caritas Archidiecezji Warmińskiej

ks. Paweł Zięba
Dyrektor

SPIS TREŚCI

Dane identyfikacyjne jednostki	1
I Nieodpłatna regularna działalność statutowa	2
1. Działania na rzecz bezdomnych i najuboższych mieszkańców Archidiecezji Warmińskiej.....	2
2. Działania na rzecz ochrony życia i rodziny:	6
3. Działania na rzecz seniorów i integracji międzypokoleniowej.....	7
4. Działania na rzecz dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym – świetlice	8
5. Działania na rzecz osób uzależnionych – Archidiecezjalny Ośrodek Pomocy Uzależnionym Caritas Archidiecezji Warmińskiej.....	9
6. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych:	9
7. Działalność lecznicza	11
8. Działania inwestycyjne.....	12
9. Inne działania.....	13
II Podmioty Caritas prowadzące działalność gospodarczą	15
Niepubliczne Samodzielne Schronisko Młodzieżowe we Fromborku.....	15
Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Rybakach	15
III Udział w realizacji ogólnopolski programów koordynowanych przez Caritas Polska.....	15
IV 1%.....	17